

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2024	CONVOCATORIA: JULIO 2024
Assignatura: HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	Asignatura: HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'estudiantat haurà de:

- elegir entre les qüestions 1-8 (relatives a un text o un concepte del mateix) que valen 2 punts i contestar **dues** d'elles (4 punts).
- elegir entre les qüestions 9-12 (tema sobre un autor/a) i contestar **una** d'elles (5 punts).
- elegir entre les qüestions 13-16 (comentar el pensament d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (1 punt).

2 qüestions de la 1-8: 4 punts; 1 qüestió de la 9-12: 5 punts; 1 qüestió de la 13-16: 1 punt.

BAREMO DEL EXAMEN:

El estudiantado deberá:

- elegir entre las cuestiones 1-8 (relativas a un texto o un concepto del mismo) que valen 2 puntos y contestar **dos** de ellas (4 puntos).
- elegir entre las cuestiones 9-12 (tema sobre un autor/a) y contestar **una** de ellas (5 puntos).
- elegir entre las cuestiones 13-16 (comentar el pensamiento de un autor/a) y contestar **una** de ellas (1 punto).

2 cuestiones de la 1 a 8: 4 puntos; 1 cuestión de la 9 a 12: 5 puntos; 1 cuestión de la 13 a 16: 1 punto.

TEXT I

- 1 –SÒCRATES: Doncs bé, adona't ara que situe en l'altra secció de l'intel·ligible allò que la raó
- 2 abasta per si mateixa, mitjançant el poder dialèctic, considerant els supòsits no com a principis,
- 3 sinó com a genuïnes hipòtesis, és a dir, esglaons i trampolins que l'elevem fins a allò no hipotètic,
- 4 fins al principi de tot I, un cop abastit aquest principi, va fent les deduccions que d'ell depenen,
- 5 fins a descendir a la conclusió, sense emprar en absolut res sensible, sinó únicament les idees en
- 6 si, passant d'una a l'altra de les idees i acabant en elles.
- 7 –GLAUCÓ: Ho entenc –va dir–, encara que no del tot, perquè em sembla molt gran el que
- 8 pretens exposar, ja que intentes determinar que la contemplació del ser i de l'intel·ligible que
- 9 proporciona la ciència dialèctica és més clara que la que proporcionen les anomenades arts, de
- 10 les quals les hipòtesis en són principi. Perquè encara que els que les estudien han de contemplar
- 11 els seus objectes amb el pensament, i no amb els sentits, tanmateix no investiguen remuntant-se
- 12 cap al principi, sinó partint d'hipòtesis, Per això a tu et sembla que no aconsegueixen enteniment
- 13 d'aquests objectes, que són intel·ligibles, no obstant, quan estan en relació amb un principi. I crec
- 14 que l'operació dels geòmetres i d'altres com ells l'anomenen pensament, però no intel·ligència,
- 15 perquè el pensament ocupa un lloc intermedi entre l'opinió i la intel·ligència.

PLATÓ, *La República*, 511 a-c. (trad. de M. Miravet)

TEXT II

- 1 I és que la virtut ètica té a veure amb els plaers i els dolors, ja que a causa del plaer duem a
- 2 terme accions reprobables i a causa del dolor ens apartem dels bells actes. Per això cal haver
- 3 estat dirigit d'alguna manera des de ben jove, com diu Plató, per tal de sentir plaer o dolor per
- 4 les coses que cal, ja que aquesta es la correcta educació.
- 5 Per altra banda, si les virtuts estan relacionades amb les accions i les passions i a tota passió i a
- 6 tota acció segueixen un plaer i un dolor, també per aquesta raó la virtut tindrà quelcom a veure

7 amb els plaers i els dolors. També ho posen de manifest els càstigs que es produeixen a través
8 d'ells, ja que alguns són cures i les cures es produeixen de manera natural per acció dels seus
9 contraris. A més, com també hem dit anteriorment, tota disposició de l'ànima posseeix una
10 natura dirigida i relacionada amb allò sota l'acció del qual esdevé de manera natural millor i
11 pitjor. Per culpa dels plaers i dels dolors els homes es fan dolents, per perseguir-los i per
12 defugir-los, bé els que no es deu, bé quan no es deu, bé com no es deu, bé de totes les altres
13 maneres que la raó determina pel que fa a aquesta mena de coses.

ARISTÒTIL, *Ètica a Nicòmac*, II, 1104 b (trad. de C. Monzó)

TEXT III

1 Però com que no puc aturar-me en aquestes intuïcions, si han d'arribar a ser coneixements, sinó
2 que he de referir-les en tant que representacions a qualsevol cosa com a objecte i he de
3 determinar aquest per aquelles, aleshores jo puc o admetre que els conceptes mitjançant els
4 quals realitzi aquesta determinació també es regeixen per l'objecte –i llavors em trobe
5 novament en la mateixa perplexitat sobre la manera com jo puga saber-ne *a priori* alguna
6 cosa–, o admetre que els objectes o, el que és el mateix, l'experiència en què solament són
7 coneguts (com a objectes donats), es regeix per aquests conceptes, i aleshores veig de seguida
8 una indicació de sortida més fàcil, perquè l'experiència mateixa és una forma de coneixement
9 que exigeix enteniment, la regla del qual he de pressuposar en mi, fins i tot abans que em
10 siguin donats objectes –per tant, *a priori*– i que s'expressa en conceptes *a priori* pels quals
11 s'han de regir, doncs, necessàriament tots els objectes de l'experiència i amb els quals han de
12 concordar. Quant als objectes, en tant que pensats merament per la raó i, en efecte, d'una
13 manera necessària, però sense poder ser donats en l'experiència de cap manera (almenys tal
14 com la raó els pensa), els assaigs de pensar-los –car sens dubte s'han de poder pensar–
15 proporcionaran, per tant, una magnífica pedra de toc d'allò que nosaltres admetem com el
16 mètode canviat de la forma de pensar, és a dir, que de les coses no en coneixem *a priori* sinó el
17 que nosaltres mateixos hi posem.

I. KANT, *Crítica de la raó pura*, “Pròleg de la segona edició”, B XVII- B XVIII (trad. de J. B. Llinares)

TEXT IV

1 Quan es té la necessitat de fer de la *raó* un tirà, com va fer Sòcrates, hi ha un perill gran que
2 una altra cosa faci de tirà. Llavors es va endevinar la racionalitat com a *salvadora*; ni
3 Sòcrates ni els seus “malalts” eren lliures de ser racionals, – era *de rigueur* [rigor], era el seu
4 *últim* remei. El fanatisme amb què tota la reflexió grega es llança a la racionalitat, delata una
5 situació crítica: s'estava en perill, només hi havia una única elecció: o bé morir o bé – ser
6 *absurdament racionals*... A partir de Plató el moralisme dels filòsofs grecs està
7 patològicament condicionat: de la mateixa manera que la seua estima per la dialèctica.
8 Raó = virtut = felicitat significa simplement: és necessari imitar Sòcrates i col·locar ací de
9 manera permanent, contra els apetits obscurs, una *llum diürna* – la llum diürna de la raó. Cal
10 ser intel·ligent, clar, lúcida a qualsevol preu: tota concessió als instints, a l'inconscient,
11 condueix *cap a baix*...

F. NIETZSCHE, *Crepuscle dels ídols*, “El problema de Sòcrates” (trad. de J. B. Llinares i R. Gomar)

QÜESTIONS:

Elegeix i contesta **dues** de les següents qüestions (4 punts):

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT I** (2 punts).
2. Definix el terme "**hipòtesis**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT I** (2 punts).
3. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT II** (2 punts).
4. Definix el terme "**virtut ètica**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT II** (2 punts).
5. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT III** (2 punts).
6. Definix el terme "**conceptes**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT III** (2 punts).
7. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT IV** (2 punts).
8. Definix el terme "**raó**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor en el **TEXT IV** (2 punts).

Elegeix i desenvolupa **una** de les següents redaccions sobre un autor/a (5 punts):

9. *L'antropologia en **PLATÓ**: el dualisme ànima-cos* (5 punts).
10. *La discussió ètica: la finalitat pràctica de l'Ètica a Nicòmac i els conceptes d'acció, hàbit i caràcter en **ARISTÒTIL*** (5 punts).
11. *La filosofia crítica en **KANT**: la distinció entre fenomen i noümen* (5 punts).
12. *El nihilisme com a filosofia de la sospita en **NIETZSCHE*** (5 punts).

Elegeix i contesta **una** las següents qüestions (1 punt):

13. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **PLATÓ** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
14. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **ARISTÒTIL** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
15. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **KANT** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
16. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **NIETZSCHE** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2024	CONVOCATORIA: JULIO 2024
Assignatura: HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	Asignatura: HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'estudiantat haurà de:

- elegir entre les qüestions 1-8 (relatives a un text o un concepte del mateix) que valen 2 punts i contestar **dues** d'elles (4 punts).
- elegir entre les qüestions 9-12 (tema sobre un autor/a) i contestar **una** d'elles (5 punts).
- elegir entre les qüestions 13-16 (comentar el pensament d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (1 punt).

2 qüestions de la 1-8: 4 punts; **1 qüestió de la 9-12:** 5 punts; **1 qüestió de la 13-16:** 1 punt.

BAREMO DEL EXAMEN:

El estudiantado deberá:

- elegir entre las cuestiones 1-8 (relativas a un texto o un concepto del mismo) que valen 2 puntos y contestar **dos** de ellas (4 puntos).
- elegir entre las cuestiones 9-12 (tema sobre un autor/a) y contestar **una** de ellas (5 puntos).
- elegir entre las cuestiones 13-16 (comentar el pensamiento de un autor/a) y contestar **una** de ellas (1 punto).

2 cuestiones de la 1 a 8: 4 puntos; **1 cuestión de la 9 a 12:** 5 puntos; **1 cuestión de la 13 a 16:** 1 punto.

TEXTO I

- 1 –SÓCRATES: Pues bien, aprende ahora que sitúo en el segundo segmento de la región inteligible
- 2 aquello a que alcanza por sí misma la razón valiéndose del poder dialéctico y considerando las
- 3 hipótesis no como principios, sino como verdaderas hipótesis, es decir, peldaños y trampolines que
- 4 la eleven hasta lo no hipotético, hasta el principio de todo; y una vez haya llegado a éste, irá
- 5 pasando de una a otra de las deducciones que de él dependen hasta que de ese modo descienda a la
- 6 conclusión sin recurrir en absoluto a nada sensible, antes bien, usando solamente de las ideas
- 7 tomadas en sí mismas, pasando de una a otra y terminando en las ideas.
- 8 –GLAUCÓN: Ya me doy cuenta –dijo–, aunque no perfectamente, pues me parece muy grande la
- 9 empresa a que te refieres, de que lo que intentas es dejar sentado que es más clara la visión del ser y
- 10 de lo inteligible que proporciona la ciencia dialéctica que la que proporcionan las llamadas artes, a
- 11 las cuales sirven de principios las hipótesis; pues, aunque quienes las estudian se ven obligados a
- 12 contemplar los objetos por medio del pensamiento y no de los sentidos, sin embargo, como no
- 13 investigan remontándose al principio, sino partiendo de hipótesis, por eso te parece a ti que no
- 14 adquieren conocimiento de esos objetos que son, empero, inteligibles cuando están en relación con
- 15 un principio. Y creo también que a la operación de los geómetras y demás la llamas pensamiento,
- 16 pero no conocimiento, porque el pensamiento es algo que está entre la simple creencia y el
- 17 conocimiento.

PLATÓN, *La República*, 511 a-c (trad. de J. M. Pabón y M. Fernández-Galiano)

TEXTO II

- 1 La virtud moral, en efecto, tiene que ver con los placeres y dolores, porque por causa del placer
- 2 hacemos lo malo y por causa del dolor nos apartamos del bien. De ahí la necesidad de haber sido
- 3 educado de cierto modo ya desde jóvenes, como dice Platón, para poder complacerse y dolerse
- 4 como es debido; en esto consiste; en efecto, la buena educación.
- 5 Pero además, si las virtudes tienen que ver con acciones y pasiones, y toda pasión y toda acción van

6 seguidas de placer o de dolor, esto es una causa más de que la virtud esté referida a los placeres y
7 dolores. Y lo indican también los castigos que se hacen por medio de ellos: son, en efecto, a modo
8 de medicinas y es de la índole de las medicinas actuar por medio de los contrarios. Además, como
9 ya dijimos antes, todo hábito del alma tiene una naturaleza que se orienta y adapta a aquello que
10 naturalmente lo hace peor o mejor; y los hombres se hacen malos a causa de los placeres y los
11 dolores, por perseguirlos y rehuirlos, ya los que no se debe, ya cuando no se debe, ya como no se
12 debe, ya de cualquier otra manera que la razón pueda discernir en este punto.

ARISTÓTELES, *Ética a Nicómaco*, II, 1104 b (trad. M. Araujo y J. Marías)

TEXTO III

1 Ahora bien, como no puedo pararme en estas intuiciones, si se las quiere convertir en
2 conocimientos, sino que debo referirlas a algo como objeto suyo y determinar éste mediante las
3 mismas, puedo suponer una de estas dos cosas: o bien los *conceptos* por medio de los cuales
4 efectúo esta determinación se rigen también por el objeto, y entonces me encuentro, una vez más,
5 con el mismo embarazo sobre la manera de saber de él algo *a priori*; o bien supongo que los
6 objetos o, lo que es lo mismo, la *experiencia*, única fuente de su conocimiento (en cuanto objetos
7 dados), se rige por tales conceptos. En este segundo caso veo en seguida una explicación más
8 fácil, dado que la misma experiencia constituye un tipo de conocimiento que requiere
9 entendimiento y éste posee unas reglas que yo debo suponer en mí ya antes de que los objetos me
10 sean dados, es decir, reglas *a priori*. Estas reglas se expresan en conceptos *a priori* a los que, por
11 tanto, se conforman necesariamente todos los objetos de la experiencia y con los que deben
12 concordar. Por lo que se refiere a los objetos que son meramente pensados por la razón –y,
13 además, como necesarios–, pero que no pueden ser dados (al menos tal como la razón los piensa)
14 en la experiencia, digamos que las tentativas para pensarlos (pues, desde luego, tiene que ser
15 posible pensarlos) proporcionarán una magnífica piedra de toque de lo que consideramos el nuevo
16 método del pensamiento, a saber, que sólo conocemos *a priori* de las cosas lo que nosotros
17 mismos ponemos en ellas.

I. KANT, *Crítica de la razón pura*, “Prólogo de la segunda edición”, B XVII- B XVIII (trad. de P. Ribas)

TEXTO IV

1 Cuando se tiene necesidad de hacer de la *razón* un tirano, como hizo Sócrates, tiene que haber un
2 peligro no pequeño de que otra cosa haga de tirano. Entonces se adivinó la racionalidad como
3 *salvadora*, ni Sócrates ni sus “enfermos” eran libres de ser racionales, – era *de rigueur* [de rigor],
4 era su *último* remedio. El fanatismo con que toda la reflexión griega se lanza a la racionalidad
5 delata una situación crítica: se estaba en peligro, se tenía una única elección: o bien perecer o bien
6 – ser *absurdamente racionales*... El moralismo de los filósofos griegos a partir de Platón está
7 patológicamente condicionado; de igual modo su aprecio de la dialéctica. Razón = virtud =
8 felicidad significa simplemente: es necesario imitar a Sócrates y colocar aquí de manera
9 permanente, contra los apetitos oscuros, una *luz diurna* – la luz diurna de la razón. Es necesario a
10 toda costa ser inteligente, claro, lúcido: toda concesión a los instintos, a lo inconsciente, conduce
11 *hacia abajo*...

F. NIETZSCHE, *Crepúsculo de los ídolos*, “El problema de Sócrates” (trad. de J. B. Llinares)

CUESTIONES:

Elige y contesta **dos** de las siguientes cuestiones (4 puntos):

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO I** (2 puntos).
2. Define el término “**hipótesis**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO I** (2 puntos).
3. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO II** (2 puntos).
4. Define el término “**virtud moral**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO II** (2 puntos).
5. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO III** (2 puntos).
6. Define el término “**conceptos**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO III** (2 puntos).
7. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO IV** (2 puntos).
8. Define el término “**razón**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO IV** (2 puntos).

Elige y desarrolla **una** de las siguientes redacciones sobre un autor/a (5 puntos):

9. *La antropología en **PLATÓN**: el dualismo alma-cuerpo* (5 puntos).
10. *La discusión ética: la finalidad práctica de la Ética a Nicómaco y los conceptos de acción, hábito y carácter en **ARISTÓTELES*** (5 puntos).
11. *La filosofía crítica en **KANT**: la distinción entre fenómeno y noúmeno* (5 puntos).
12. *El nihilismo como filosofía de la sospecha en **NIETZSCHE*** (5 puntos).

Elige y contesta **una** las siguientes cuestiones (1 punto):

13. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **PLATÓN** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
14. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **ARISTÓTELES** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
15. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **KANT** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
16. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **NIETZSCHE** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2024 Extra	CONVOCATORIA: JULIO 2024 Extra
Assignatura: HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	Asignatura: HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'estudiantat haurà de:

- elegir entre les qüestions 1-8 (relatives a un text o un concepte del mateix) que valen 2 punts i contestar **dues** d'elles (4 punts).
- elegir entre les qüestions 9-12 (tema sobre un autor/a) i contestar **una** d'elles (5 punts).
- elegir entre les qüestions 13-16 (comentar el pensament d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (1 punt).

2 qüestions de la 1-8: 4 punts; 1 qüestió de la 9-12: 5 punts; 1 qüestió de la 13-16: 1 punt.

BAREMO DEL EXAMEN:

El estudiantado deberá:

- elegir entre las cuestiones 1-8 (relativas a un texto o un concepto del mismo) que valen 2 puntos y contestar **dos** de ellas (4 puntos).
- elegir entre las cuestiones 9-12 (tema sobre un autor/a) y contestar **una** de ellas (5 puntos).
- elegir entre las cuestiones 13-16 (comentar el pensamiento de un autor/a) y contestar **una** de ellas (1 punto).

2 cuestiones de la 1 a 8: 4 puntos; 1 cuestión de la 9 a 12: 5 puntos; 1 cuestión de la 13 a 16: 1 punto.

TEXT I

- 1 –SÒCRATES: ¿Creus, doncs, que els que hem format, en escoltar aquestes raons, ens desobeiran i es
- 2 negaran a contribuir, cadascú quan li toque, a l'esforç comú, tot i que es passaran la major part del seu
- 3 temps entre ells, vivint en l'àmbit de la pura idea?
- 4 –GLAUCÓ: Impossible –va dir–, perquè ordenarem coses justes a homes justos. Però,
- 5 indubtablement, cadascun d'ells es farà càrrec del govern només per forçosa obligació, ben al contrari
- 6 dels qui ara governen a totes les ciutats.
- 7 –S: Així és, company –vaig dir jo– Si trobes la manera de proporcionar, als qui han de manar, una vida
- 8 millor que el govern, és possible que arribes a tenir una ciutat ben administrada, perquè serà l'única on
- 9 governaran els rics de debò, no d'or sinó de la riquesa que cal per ser feliç: una vida bona í assenyada.
- 10 Si, en canvi, són pobres i indigents de béns personals els qui van als càrrecs públics, pensant que
- 11 podran aprofitarse'n traient botí, aleshores no hi haurà manera, perquè el poder esdevindrà objecte de
- 12 lluites i aquesta guerra, interna i civil, els destruirà a ells i a tota la resta de la ciutat.
- 13 –G: Quina gran veritat! –digué.
- 14 –S: Coneixes, doncs –vaig dir–, alguna altra classe de vida que menysprea els càrrecs polítics que no
- 15 siga la del veritable filòsof?
- 16 –G: No, per Zeus! –va dir.
- 17 –S: Però qui vaja al govern no ho ha de fer com a amant, perquè si no els rivals d'amor lluitaran contra
- 18 ell.
- 19

PLATÓ, *La República*, 520 c- 521 a – 516 a (trad. de M. Miravet)

TEXT II

- 1 En relació al terme mig, s'oposa més en uns casos el defecte i en altres l'excés, com, per exemple, a
- 2 la valentia no s'oposa la temeritat, que és excés, sinó la covardia, que és defecte, i a la prudència no
- 3 s'oposa la insensibilitat, que és mancança, sinó el desenfrenament, que és excés. Açò ocorre per dues
- 4 causes, una originada en la cosa en si. En efecte, como que un dels dos extrems està més a prop i és

5 més semblant al terme mig, no contrastem amb preferència aquest sinó el seu contrari. Per exemple,
6 com que la temeritat pareix més semblant i propera a la valentia, i la covardia, en canvi, més
7 dissemblant, contrastem aquesta darrera amb preferència, ja que les coses com més disten del terme
8 mig, més contràries li sembla que són. Una causa, doncs, és aquesta, originada en la cosa en si. L'altra
9 té el seu origen nosaltres mateixos. I és que nosaltres, com a éssers humans, tenim d'alguna manera
10 una inclinació natural molt gran cap a aquelles coses que semblen més contràries al terme mig. Per
11 exemple, tenim més inclinació als plaers, per la qual cosa som més propensos al desenfrenament que
12 no al decòrum. En conseqüència, diem que són més contràries aquelles disposicions cap a les quals
13 tenim més tendència a dirigir-nos. I per aquesta raó el desenfrenament, que és un excés, és més
14 contrari a la templança.

ARISTÒTIL, *Ètica a Nicòmac*, II, 1109 a. (trad. de C. Monzó)

TEXT III

1 Si us ho penseu una mica, us adonareu que això que anomeu la vostra vida no és sinó l'afany de
2 realitzar un determinat projecte o programa d'existència. I el vostre «jo», el de cadascú, no és sinó
3 aqueix programa imaginari. Tot el que feu, ho feu al servei d'aqueix programa. I si a hores d'ara
4 m'escolteu és perquè creieu, d'una manera o d'una altra, que fer-ho us aprofita per a arribar a ser,
5 íntimament i social, aqueix jo que cadascú de vosaltres sent que cal que siga, que vol ser. L'home és,
6 doncs, primer que res, quelcom que no té realitat ni corporal ni espiritual; és un programa com a tal;
7 per tant, això que encara no és, sinó que aspira a ser-ho. Hom dirà que no pot haver-hi programa si
8 ningú no el pensa, si no hi ha, doncs, idea, ment, ànima o com vulgueu dir-li. Jo no puc discutir això a
9 fons perquè hauria d'embarcar-me en un curs de filosofia. Només puc fer aquesta observació: tot i que
10 el programa o el projecte de ser un gran financer ha de ser pensat en una idea, ser aqueix projecte no
11 és ser aqueixa «idea». Jo pense sense dificultat aqueixa idea i, no obstant això, estic ben lluny de ser
12 aqueix projecte.
13 Heus ací la tremenda i sens parió condició de l'ésser humà, el que fa d'ell quelcom únic en l'univers.
14 Advertiu-hi com és d'estrany i de desassossegat el cas. Un ens, el ser del qual consisteix, no en el que
15 ja és, sinó en el que encara no és, un ésser que consisteix en un no ser encara. Tota la resta de
16 l'univers consisteix en el que ja és. L'astre és el que ja és, ni més ni menys. Tot allò, el model de ser
17 del qual consisteix a ser el que ja és i en la qual cosa, doncs, coincideix, per descomptat, la seua
18 potencialitat amb la seua realitat, el que pot ser amb el que, en efecte, ja ho és, ho anomenem cosa. La
19 cosa té el seu ser donat ja i assolit.
20 En aqueix sentit, l'home no és una cosa sinó una pretensió, la pretensió de ser això o allò. Cada
21 època, cada poble, cada individu modula de diferent manera la pretensió general humana.

ORTEGA Y GASSET, *Meditació de la tècnica*, IV (trad. del SLT Universitat Jaume I)

TEXT IV

1 Però ¿n'hi ha prou amb canviar les lleis, les institucions, els costums, les opinions i tot el context
2 social perquè dones i homes es transformin veritablement en semblants? “Les dones seran sempre
3 dones”, diuen els escèptics; i d'altres vidents profetitzen que, en desfer-se de llur feminitat, no
4 aconseguiran transformar-se en homes i que esdevindran monstres. Això és admetre que la dona
5 d'avui és una creació de la natura; cal que repetim una altra vegada que en la col·lectivitat humana
6 no hi ha res natural i que entre altres la dona és un producte elaborat per la civilització; la intervenció
7 d'altri en el seu destí és original; si aquesta acció fos dirigida d'una altra manera aniria a parar a un
8 resultat ben diferent. La dona no és definida ni per les seves hormones ni per uns instints
9 misteriosos, sinó per la manera com ella s'interpreta, a través de les consciències dels altres, del seu
10 cos i de la seva relació amb el món; l'abisme que separa la adolescent de l'adolescent ha estat cavat
11 de manera concertada des dels primers temps de llur infantesa; més tard és impossible d'impedir que
12 la dona sigui allò que ha estat feta i arrossegat sempre més aquest passat al seu darrera; si en
13 mesurem el pes, comprenem amb evidència que el seu destí no està fixat en l'eternitat. Certament,
14 no hem pas de creure que n'hi hagi prou amb modificar la seva condició econòmica perquè la dona

15 sigui transformada: aquest factor ha estat i continua essent el factor primordial de la seva evolució;
16 però mentre no dugui amb ell les conseqüències morals, socials, culturals, etc., que anuncia i que
17 exigeix, la dona nova no pot aparèixer [...] Només podria arribar-hi gràcies a una evolució
18 col·lectiva. [...] Stendhal ho comprenia bé quan deia: “Cal plantar d’un sol cop tot el bosc.”. Però si
19 imaginem al contrari una societat on la igualtat dels sexes fos realitzada concretament, aquesta
20 igualtat s’afirmaria novament en cada individu.

Simone de BEAUVOIR, *El segon sexe*, “Conclusió” (trad. d’Hermínia Grau de Duran)

QÜESTIONS:

Elegeix i contesta **dues** de les següents qüestions (4 punts):

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l’estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l’autor en el **TEXT I** (2 punts).
2. Definix el terme “**filòsof**”, partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l’autor del **TEXT I** (2 punts).
3. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l’estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l’autor en el **TEXT II** (2 punts).
4. Definix el terme “**terme mig**”, partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l’autor del **TEXT II** (2 punts).
5. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l’estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l’autor en el **TEXT III** (2 punts).
6. Definix el terme “**condició de l’èsser humà**”, partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l’autor del **TEXT III** (2 punts).
7. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l’estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l’autora en el **TEXT IV** (2 punts).
8. Definix el terme “**evolució col·lectiva**”, partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l’autora en el **TEXT IV** (2 punts).

Elegeix i desenvolupa **una** de les següents redaccions sobre un autor/a (5 punts):

9. *La discussió ètica: l’intel·lectualisme moral en PLATÓ* (5 punts).
10. *La proposta política sobre el millor ordre social en ARISTÒTIL* (5 punts).
11. *El raciovitalisme d’ORTEGA Y GASSET com a corrent filosòfica del segle XX* (5 punts).
12. *El desenvolupament del feminisme i la problematització de la categoria dona en SIMONE DE BEAUVOIR* (5 punts).

Elegeix i contesta **una** las següents qüestions (1 punt):

13. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **PLATÓ** que jutges important en algun d’aquests sentits: per la seua relació amb el d’altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l’autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
14. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **ARISTÒTIL** que jutges important en algun d’aquests sentits: per la seua relació amb el d’altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l’autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
15. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament d’**ORTEGA Y GASSET** que jutges important en algun d’aquests sentits: per la seua relació amb el d’altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l’autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
16. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **SIMONE DE BEAUVOIR** que jutges important en algun d’aquests sentits: per la seua relació amb el d’altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l’autora o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2024 Extra	CONVOCATORIA: JULIO 2024 Extra
Assignatura: HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	Asignatura: HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'estudiantat haurà de:

- elegir entre les qüestions 1-8 que valen 2 punts (relatives a un text o un concepte del mateix) i contestar **dues** d'elles (4 punts).
- elegir entre les qüestions 9-12 (tema sobre la filosofia d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (5 punts).
- elegir entre les qüestions 13-16 (comentari del pensament d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (1 punt).

2 qüestions de la 1-8: 4 punts; **1 qüestió de la 9-12:** 5 punts; **1 qüestió de la 13-16:** 1 punt.

BAREMO DEL EXAMEN:

El estudiantado deberá:

- elegir entre las cuestiones 1-8 que valen 2 puntos (relativas a un texto o un concepto del mismo) y contestar **dos** de ellas (4 puntos).
- elegir entre las cuestiones 9-12 (tema sobre la filosofía de un autor/a) y contestar **una** de ellas (5 puntos).
- elegir entre las cuestiones 13-16 (comentario del pensamiento de un autor/a) y contestar **una** de ellas (1 punto).

2 cuestiones de la 1 a 8: 4 puntos; **1 cuestión de la 9 a 12:** 5 puntos; **1 cuestión de la 13 a 16:** 1 punto.

TEXTO I

- 1 –SÓCRATES: ¿Crees, pues, que nos desobedecerán los pupilos cuando oigan esto y se negarán a
- 2 compartir por turno los trabajos de la comunidad viviendo el mucho tiempo restante todos juntos y
- 3 en el mundo de lo puro?
- 4 –GLAUCÓN: Imposible –dijo–. Pues son hombres justos a quienes ordenaremos cosas justas. Pero
- 5 no hay duda de que cada uno de ellos irá al gobierno como a algo inevitable al revés que quienes
- 6 ahora gobiernan en las distintas ciudades.
- 7 –S: Así es, compañero –dije yo–. Si encuentras modo de proporcionar a los que han de mandar una
- 8 vida mejor que la del gobernante, es posible que llegues a tener una ciudad bien gobernada, pues
- 9 ésta será la única en que manden los verdaderos ricos, que no lo son en oro, sino en lo que hay que
- 10 poseer en abundancia para ser feliz: una vida buena y juiciosa. Pero donde son mendigos y
- 11 hambrientos de bienes personales los que van a la política creyendo que es de ahí de donde hay
- 12 que sacar las riquezas, allí no ocurrirá así. Porque, cuando el mando se convierte en objeto de
- 13 luchas, esa misma guerra doméstica e intestina los pierde tanto a ellos como al resto de la ciudad.
- 14 –G: Nada más cierto –dijo–.
- 15 –S: Pero ¿conoces –dije– otra vida que desprecie los cargos políticos excepto la del verdadero
- 16 filósofo?
- 17 –G: No, ¡por Zeus! –dijo–.
- 18 –S: Ahora bien, no conviene que se dirijan al poder en calidad de amantes de él, pues, si lo hacen,
- 19 lucharán con ellos otros pretendientes rivales.

PLATÓN, *La República*, 520 c – 521a (trad. de J. M. Pabón y M. Fernández-Galiano)

TEXTO II

- 1 Al medio se opone más en unos casos el defecto y en otros el exceso; por ejemplo, a la valentía no la
- 2 temeridad, que es el exceso, sino la cobardía que es el defecto; y a la templanza no la insensibilidad,
- 3 que es la deficiencia, sino el desenfreno, que es el exceso. Esto sucede por dos causas; una proviene
- 4 de la cosa misma: por estar más próximo y ser más semejante al medio uno de los dos extremos, por
- 5 lo cual preferimos oponer al medio no ése sino su contrario; así, como parece más semejante a la
- 6 valentía la temeridad, y más próxima, y más distinta en cambio la cobardía, es ésta la que preferimos

7 contraponerle; pues lo más distante del medio parece ser más contrario. Una causa es, pues, ésta,
8 procedente de la cosa misma; la otra proviene de nosotros mismos, pues aquello a que más nos
9 inclina en cierto modo nuestra índole parece más contrario al medio; así, nuestra naturaleza nos lleva
10 más bien a los placeres, y por eso somos más propensos al desenfreno que a la austeridad. Llamamos,
11 pues, más contrarias a las disposiciones a las que tenemos más propensión, y por esto el desenfreno,
12 que es exceso, es más contrario a la templanza.

ARISTÓTELES, *Ética a Nicómaco*, II, 1109 a (trad. M. Araujo y J. Marías)

TEXTO III

1 Si recapacitan ustedes un poco hallarán que eso que llaman su vida no es sino el afán de realizar un
2 determinado proyecto o programa de existencia. Y su «yo», el de cada cual, no es sino ese programa
3 imaginario. Todo lo que hacen ustedes lo hacen en servicio de ese programa. Y si están ustedes
4 ahora oyéndome es porque creen, de uno u otro modo, que hacer eso les sirve para llegar a ser,
5 íntima y socialmente, ese yo que cada uno de ustedes siente que debe ser, que quiere ser. El hombre
6 es, pues, ante todo, algo que no tiene realidad ni corporal ni espiritual; es un programa como tal; por
7 lo tanto, lo que aún no es, sino que aspira a ser. Se dirá que no puede haber programa si alguien no
8 lo piensa, si no hay, por lo tanto, idea, mente, alma o como se le quiera llamar. Yo no puedo discutir
9 esto a fondo porque tendría que embarcarme en un curso de filosofía. Sólo puedo hacer esta
10 observación: aunque el programa o proyecto de ser un gran financiero tiene que ser pensado en una
11 idea, ser ese proyecto no es ser esa «idea». Yo pienso sin dificultad esa idea y, sin embargo, estoy
12 muy lejos de ser ese proyecto.
13 He aquí la tremenda y sin par condición del ser humano, lo que hace de él algo único en el universo.
14 Adviértase lo extraño y desazonador del caso. Un ente cuyo ser consiste, no en lo que ya es, sino en
15 lo que aún no es, un ser que consiste en aún no ser. Todo lo demás del universo consiste en lo que
16 ya es. El astro es lo que ya es ni más ni menos. Todo aquello cuyo modo de ser consiste en ser lo
17 que ya es y en el cual, por lo tanto, coincide, desde luego, su potencialidad con su realidad, lo que
18 puede ser con lo que, en efecto, es ya, la llamamos cosa. La cosa tiene su ser dado ya y logrado.
19 En este sentido, el hombre no es una cosa sino una pretensión, la pretensión de ser esto o lo otro.
20 Cada época, cada pueblo, cada individuo modula de diverso modo la pretensión general humana.

José ORTEGA Y GASSET, *Meditación de la técnica*, IV

TEXTO IV

1 ¿Basta con cambiar las leyes, las instituciones, las costumbres, la opinión y todo el contexto social
2 para que las mujeres y los hombres sean realmente semejantes? “Las mujeres siempre serán mujeres”,
3 dicen los escépticos; otros videntes profetizan que despojándolas de su feminidad no se las
4 transformará en hombres y se convertirán en monstruos. Es como admitir que la mujer de nuestros
5 días es una creación de la naturaleza; hay que repetir una vez más que en la sociedad humana nada es
6 natural y la mujer es uno de tantos productos elaborados por la civilización; la intervención ajena en
7 su destino es originaria: si esta acción estuviera dirigida en otro sentido, el resultado sería muy
8 diferente. La mujer no se define por sus hormonas, ni por instintos misteriosos, sino por la forma en
9 que percibe, a través de las conciencias ajenas, su cuerpo y su relación con el mundo; el abismo que
10 separa a la adolescente del adolescente ha sido agrandado de forma deliberada desde los primeros
11 momentos de su infancia; más adelante ya no es posible impedir que la mujer sea lo que *ha sido*
12 *hecha* y siempre arrastrará tras ella ese pasado; si medimos el peso de esta circunstancia,
13 comprenderemos claramente que su destino no está fijado para la eternidad. Ciertamente, no hay que
14 creer que baste modificar su condición económica para que la mujer se transforme: este factor ha sido
15 y sigue siendo el factor primordial de su evolución; pero mientras no se hayan producido las
16 consecuencias morales, sociales, culturales, etc., que anuncia y que exige, no podrá surgir la mujer
17 nueva [...]. Sólo lo podrá conseguir gracias a una evolución colectiva. [...]. Stendhal lo entendió bien
18 cuando decía: “Hay que plantar todo el bosque de golpe.” Por el contrario, en una sociedad en la que
19 la igualdad de sexos se hubiera hecho realidad concretamente, esta igualdad se afirmaría de nuevo en
20 cada individuo.

CUESTIONES:

Elige y contesta **dos** de las siguientes cuestiones (4 puntos):

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO I** (2 puntos).
2. Define el término “**filósofo**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO I** (2 puntos).
3. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO II** (2 puntos).
4. Define el término “**medio**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO II** (2 puntos).
5. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO III** (2 puntos).
6. Define el término “**condición del ser humano**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO III** (2 puntos).
7. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por la autora en **TEXTO IV** (2 puntos).
8. Define el término “**evolución colectiva**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía de la autora en **TEXTO IV** (2 puntos).

Elige y desarrolla **una** de las siguientes redacciones sobre un autor/a (5 puntos):

9. *La discusión ética: el intelectualismo moral* en **PLATÓN** (5 puntos).
10. *La propuesta política sobre el mejor orden social* en **ARISTÓTELES** (5 puntos).
11. *El raciovitalismo de ORTEGA Y GASSET como corriente filosófica del siglo XX* (5 puntos).
12. *El desarrollo del feminismo y la problematización de la categoría mujer* en **SIMONE DE BEAUVOIR** (5 puntos).

Elige y contesta **una** las siguientes cuestiones (1 punto):

13. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **PLATÓN** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
14. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **ARISTÓTELES** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
15. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **ORTEGA Y GASSET** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos de la autora o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
16. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **SIMONE DE BEAUVOIR** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos de la autora o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).